

Ofte stillede spørgsmål om offentligt indkøb af bæredygtigt træ og papir

Dette dokument indeholder svar på de oftest stillede spørgsmål (FAQ) om

- dokumenterbart bæredygtigt træ og papir
- det at stille krav om bæredygtigt træ i udbud og indkøb
- [certificeringsordningen FSC®](#) – en ordning der kan bruges til netop at dokumentere bæredygtigt træ og papir.

Hvorfor denne FAQ?

FAQ'en er lavet som en hjælp til medarbejdere i offentlige organisationer (indkøbere, udbudskonsulenter og lign.) som eksempelvis kommuner og regioner, der skal forholde sig til krav om bæredygtigt træ og papir. Det kan være i forbindelse med et udbud, hvor den offentlige organisation gerne vil stille et krav om bæredygtigt træ, men er usikker på, hvordan opgaven gribes an og juridiske aspekter. Det kan også være i forbindelse med en revidering af den offentlige organisations indkøbspolitikker, hvor organisationen overvejer at tilføje krav om køb af træ og papir fra bæredygtige kilder.

FAQ'en, som kun er vejledende, er udarbejdet af FSC Danmark og er i høj grad baseret på [den offentlige indkøbsvejledning](#) (FAQ'en indeholder mange direkte uddrag og henvisninger til vejledningen) og FSC Danmarks egen viden og regler, når det gælder certificering. Ved tvivl kontakt da Naturstyrelsen.

[FSC Danmark](#) er en non-profit-organisation – sat i verden for at udbrede kendskabet og brugen af FSC i Danmark. FSC Danmark har mange års erfaringer med offentlige indkøbspolitikker og rådgivning af virksomheder såvel som offentlige organisationer.

Bemærk: Når der er tale om direkte uddrag fra indkøbsvejledningen, vil teksten være gengivet i kursiv. Tekster, som ikke er i kursiv, er forfattet af FSC Danmark – mange af dem indeholder dog referencer til og citater fra vejledningen.

Indholdsfortegnelse

Hvorfor stille krav om bæredygtigt træ og papir?	3
Hvordan defineres bæredygtigt træ og papir?.....	4
Hvilke relevante produktgrupper kan man stille krav til?	5
Hvornår er det ok at fravige eller begrænse et krav om bæredygtigt træ?	6
Er markedet modent nok til, at man kan stille krav om bæredygtigt træ og papir?	7
Hvilken form for dokumentation for bæredygtigt træ og papir kan accepteres?	8
Hvad er dokumentation for et certificeret (herunder FSC) produkt og projekt?	9
Certificeringskæden er brudt – hvad betyder det for varens certificeringsstatus?	10
Hvor og hvordan finder jeg certificerede leverandører?	11
Hvad er alternativ dokumentation, og hvordan vurderer jeg den?	12
Hvornår skal der kræves dokumentation?.....	14
Udvælgelsesfasen	15
Kontraktudøvelsen	15
Fakturaer	16
Elektronisk faktura	16
Kontraktafslutning	17
Hvordan kan jeg lette tilbudsgiveres mulighed for at skaffe dokumenterbart bæredygtigt træ?	18
Hvor finder jeg eksempler på fx kravsspecifikationer og dokumentation?	19
Kravspecifikationer og dokumentation – større kontrakter	19
Kravspecifikationer og dokumentation – mindre kontrakter	21
Udvælgelseskriterier	24
Udelukkelse af tilbudsgiver	25
Hvor er der hjælp at hente, hvis jeg har spørgsmål?	26

1 Hvorfor stille krav om bæredygtigt træ og papir?

Offentlige organisationer har gennem deres indkøb stor mulighed for at bidrage til, at flere af verdens skove drives efter bæredygtige principper – til gavn for skovene, klimaet, naturen og mennesker. De kan nemlig stille krav om, at de træ- og papirprodukter, de indkøber, er lavet af træ fra bæredygtige skove og ansvarlige kilder.

Det er mange offentlige indkøbere bevidste om og stiller derfor krav om bæredygtigt træ og papir i indkøb og udbud. Offentlige organisationer som eksempelvis kommuner og regioner skal forholde sig til krav om bæredygtigt træ og papir:

- Fordi de selv har formuleret en bindende indkøbspolitik på området (som eksempelvis den danske stat)
- Fordi de er en del af et indkøbsfællesskab, som har opstillet mål om bæredygtigt træ (fx [Partner-skabet for Grønne Offentlige Indkøb](#))
- Fordi de bygger eller renoverer bygninger, som skal certificeres efter fx Svanen, FSC- eller DGNB-ordningen (alle tre byggericertificeringer)
- Fordi de har en CSR-politik, som stiller krav til social og miljømæssige forhold i ressourceforbruget.
- Fordi de opfordres til det af den danske stat/regering og i [den offentlige indkøbsvejledning](#)

Se indkøbsvejledningens beskrivelse af, hvorfor det er vigtigt at købe bæredygtigt træ i afsnit 2.2 i [den offentlige indkøbsvejledning](#).

2 Hvordan defineres bæredygtigt træ og papir?

[Den offentlige indkøbsvejledning](#) for træ, udgivet af Miljøministeriet, definerer i afsnit 6.3 bæredygtigt træ (herunder produkter lavet af træbaserede fibre som eksempelvis papirprodukter), som:

- 1) »bæredygtigt produceret træ«.
- 2) »genbrugstræ«.
- 3) Kombinationer af »bæredygtigt produceret træ«, »genbrugstræ« og op til 30 % »lovligt fældet træ«.
- 4) Træ, der anpriseres som »bæredygtigt produceret træ« eller tilsvarende, og som stammer fra kontrolrede produktionslinjer, hvori kan indgå kombinationer af »bæredygtigt produceret træ«, »genbrugstræ« og »lovligt fældet træ«, og hvorfra der ikke sælges større andele som »bæredygtigt produceret træ« eller tilsvarende, end der er medgået til produktionen.

Bæredygtigt produceret træ er defineret nærmere i [indkøbsvejledningen](#) under 6.3.1

Genbrugstræ er defineret nærmere [indkøbsvejledningen](#) under 6.3.2

Lovligt fældet træ er defineret nærmere [indkøbsvejledningen](#) under 6.3.3

3 Hvilke relevante produktgrupper kan man stille krav til?

[Den offentlige indkøbsvejledning](#) opstiller følgende kategorier, hvori træ udgør en væsentlig del (afsnit 6.2) (eksemplerne ud for de hvide punktegn er ikke fra indkøbsvejledningen):

- *Råtræ, savet træ, plader af træ og andre halvfabrikata og varer af træ.*
 - Konstruktionstræ
 - Vinduer
 - Døre og karme
 - Gulve og lister
 - Køkkenelementer og bordplader
 - Plader
 - Indendørs beklædning (eksempelvis væg- og loftbrædder)
 - Udendørsbeklædning
 - Terrassebrædder
 - Trapper
 - Paller
 - Træemballage
- *Møbler*
 - Borde
 - Stole
 - Reoler
 - Hylde
 - Bænke
 - Andet inventar
- *Kontorartikler*
 - Blyanter
- *Kopi- og printerpapir og tryksager*
- *Andet papir og pap og varer deraf*
 - Emballage
 - Post-it
 - Blokke
 - Konvolutter

Ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) anbefales det normalt, at krav om bæredygtigt træ i udgangspunktet alene stilles for produkter, hvor træ udgør en væsentlig del.

4 Hvornår er det ok at fravige eller begrænse et krav om bæredygtigt træ?

Hvis det efter en konkret markedsvurdering vurderes, at dokumenterbart bæredygtigt træ til en given anvendelse er særlig vanskeligt at skaffe, kan det overvejes at begrænse kravet til alene at omfatte en nærmere specificeret gruppe af træprodukter, eller evt. helt fravige det – ifølge den [den offentlige indkøbsvejledning](#) (afsnit 3.2.3).

I det cirkulære, som forpligter staten til at købe dokumenterbart bæredygtigt træ og papir, er der nævnt tre situationer, hvor det ved kan overvejes at begrænse mindstekravet til en nærmere specificeret gruppe af træprodukter eller eventuelt helt fravige det, fremgår det af afsnit 3.2.3 i vejledningen:

Det gælder situationer, hvor det efter en konkret markedsvurdering vurderes, at en anvendelse af mindstekrav medføre uforholdsmæssigt store økonomiske eller administrative byrder for de udbydende institutioner at gennemføre,

- *hæmme konkurrencen betydeligt blandt de potentielle udbydere, eller*
- *gøre det særlig vanskeligt at skaffe bestemte træprodukter.*

Eventuel fravigelse eller begrænsning af mindstekravet på grund af punkt 1, vil således forudsætte, at markedspotentialet har været vurderet i forhold til det konkrete behov i den enkelte opgave, der ønskes udbudt, og at resultatet af denne vurdering foreligger inden kravspecifikationen offentliggøres eller bekendtgøres for tilbudsgiverne.

Se uddybende beskrivelser i [den offentlige indkøbsvejledning](#) i afsnit 3.2.3.

5 Er markedet modent nok til, at man kan stille krav om bæredygtigt træ og papir?

Der har aldrig været mere fokus på bæredygtigt træ og papir. Det betyder, at der stilles flere og flere krav til, at det træ og papir, der handles mellem virksomheder, stammer fra bæredygtige og ansvarlige kilder. Det betyder også, at flere og flere virksomheder er blevet certificeret til at kunne levere ikke bare bæredygtigt træ- og papir, men dokumenterbart bæredygtigt træ og papir efter en ordning som eksempelvis FSC (Forest Stewardship Council®). FSC accepteres som bevis på, at et træ- eller papirprodukt er lavet af dokumenterbart bæredygtigt træ ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) (afsnit 3.2.2). Generelt anses de af staten anerkendte certificeringsordninger (også PEFC) som den nemmeste form for dokumentation for bæredygtigt træ i mange tilfælde.

Før den danske stat indførte krav om indkøb af dokumenterbart bæredygtigt træ, fik den lavet en [undersøgelse](#) (gennemført af Rambøll) om de budgetøkonomiske konsekvenser ved at stille et sådan krav. Undersøgelsen viste blandt andet:

- Udbuddet af certificeret træ forventes løbende at stige. Efterspørgslen forventes også at stige. Faktisk forventes det, at efterspørgslen må stige, før udbuddet udvikler sig yderligere.
- Et relativt stort udbud set i forhold til efterspørgslen har resulteret i små prisforskelle (dette er særligt tilfældet for tempereret træ).
- I England og Holland har statslig forpligtelse køb af til bæredygtigt træ påvirket udbuddet i en opadgående retning, og dette formodes at have haft en effekt i form af generelt lave prisforskelle mellem certificeret og ikke certificeret træ i England og Holland. Dansk statsligt forpligtelse kan forventes at gøre det samme.
- Et begrænset udbud og en stor efterspørgsel har resulteret i høje prisforskelle mellem certificeret og ikke certificeret træ (dette er særligt tilfældet for tropisk træ).
- Prisforskelle på tropisk træ forventes generelt at blive mindre som følge af generelt højere markedspriser for tropisk træ, når et stigende antal tropiske skove lovliggøres.
- Interviewene viser, at virksomhederne overvejende oplevede større prisforskelle for 5-10 år siden. De interviewede virksomheder har forventninger til lavere eller uændrede prisforskelle fremadrettet.
- Rambølls egen undersøgelse (2013) viste desuden, at lidt under halvdelen af de adspurgte virksomheder ikke har prisforskelle mellem deres certificerede og ikke-certificerede produkter.

Det øgede fokus på træ og papir med bæredygtigt oprindelse betyder også, at man skal tage udvise ret-tighed omhu, når man møder "bæredygtighedspåstande" om træ og papir. Det gør man eksempelvis ved at følge opfordringen til at købe dokumenterbart bæredygtigt træ jf. [den offentlige indkøbsvejledning](#) (afsnit 3.2.2) og side 8 i denne FAQ omkring dokumentation for bæredygtigt træ.

6 Hvilken form for dokumentation for bæredygtigt træ og papir kan accepteres?

Hvis der er stillet mindstekrav om dokumenterbart bæredygtigt træ i træprodukter, er det ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) (afsnit 5.2) leverandørens ansvar på ordregivers forlangende at kunne levere passende dokumentation for, at kravet er opfyldt. Grundlæggende er der ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) to måder at dokumentere det på:

- *Træproduktet kan være dækket af en certificeringsordning (som eksempelvis FSC, red.), som Naturstyrelsen har anerkendt som garant for »bæredygtigt træ«, jf. definitionen i vejledningens kapitel 6. I så fald er det tilstrækkeligt blot at dokumentere, at dette er tilfældet, jf. nærmere nedenfor ("nedenfor" i tilsvarende afsnit i vejledningen – dette uddrag er forkortet, red.). (De anderkendte ordninger kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside: [www. Naturstyrelsen.dk](http://www.Naturstyrelsen.dk))*
- *Anden passende form for dokumentation for »bæredygtigt træ«. (se side 12 i denne FAQ, red.).*

For større kontrakter, som er omfattet af tilbudsloven eller EU's udbudsregler, jf. vejledningens kapitel 3, skal ordregiver altid være parat til at acceptere enhver anden passende form for dokumentation (se side 12 i denne FAQ, red.).

For mindre kontrakter, som falder under tærskelværdierne for tilbudsloven og EU's udbudsdirektiver, er det tilladt ordregiver at stille krav om, at træprodukterne er eller har været certificeret efter en af de af Naturstyrelsen anerkendte ordninger, som garant for bæredygtigt træ. Dette kræver, jf. vejledningens kapitel 4, at kontrakten ikke har interesse for udenlandske tilbudsgivere. I så fald er det alene dette, der skal dokumenteres.

Ovenstående er relevant under kontraktudøvelsen og relaterer til de enkelte træbaserede leverancer. I udvælgelsesfasen er det leverandørens egnethed (tekniske og faglige formåen) til at levere dokumenterbart bæredygtigt træ i de kommende leverancer, der vil kunne kræves dokumentation for (såfremt krav herom er stillet som del af udvælgelseskriterierne, jf. nærmere afsnit 3.3 (i indkøbsvejledningen, red.).

7 Hvad er dokumentation for et certificeret (herunder FSC) produkt og projekt?

Ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) (afsnit 5.3.2) (og FSC's egne regler) findes der to måder til at dokumentere, at et produkt er certificeret:

- *Ved en gyldig mærkning med den pågældende ordnings logo på selve produktet eller på en ubrudt emballage, som træproduktet (eller et parti af træprodukter) sælges i. Der kan herpå være anført et certificeringsnummer eller en licenskode, som giver oplysninger om hvilken autoriseret forhandler, der har solgt det pågældende produkt som certificeret. De forskellige certificeringsordninger har forskellige regler for mærkning og logobrug, og i tvivlstilfælde tilrådes det at konsultere de enkelte ordningers hjemmeside for mere præcis information om reglerne.*
- *Ved oplysning på faktura eller følgeseddel (papir eller via E-fakturering), som angiver certificeringskoden for den certificerede virksomhed, der sælger træet til slutbruger. Det skal tydeligt fremgå, hvilke dele af den af følgesedlen eller fakturaen omfattede leverance, der er certificeret (der skal være et claim/materialekategori som fx FSC MIX 70 % og FSC 100 % tilknyttet den pågældende vare på faktura eller følgeseddel, når det gælder FSC-certificerede varer, red.). Ægtheden af certificeringen kan tjekkes ved at aflæse certificeringskoden, det særlige CoC-nummer, som alle certificerede virksomheder skal have, og som skal fremgå af fakturaen og/eller følgesedlen, hvis træet sælges som certificeret. Derefter kan certificeringskoden slås op på den pågældende certificeringsordnings database på internettet (for FSC se side 11 i denne FAQ, red.), og her bør den pågældende virksomhed være anført som certificeret og godkendt til at sælge de relevante træprodukter som certificeret. I tvivlstilfælde tilrådes kontakt til de enkelte certificeringsordninger.*

Ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) (afsnit 5.3.4) kan et enkeltstående byggeprojekt opnå certificering, hvilket kan være en effektiv måde til at dokumentere, at en leverandør har imødekommet en ordregivers krav om brug af dokumenterbart bæredygtigt træ:

Det kan være en billigere og mindre krævende løsning, end hvis entreprenøren bliver generelt certificeret til at handle med og levere certificerede træprodukter. Projektcertificering indebærer, at et byggeprojekts indkøb og byggeplads kontrolleres af et uafhængigt certificeringsfirma med henblik på at sikre, at der kun bruges certificeret træ til de dele af et projekt, hvor dette er foreskrevet.

Hvis leverandøren har valgt en projektcertificering som sin form for dokumentation for at leve op til ordregivers krav om bæredygtigt træ i træprodukter, kan et helt byggeri eventuelt fremstå som certificeret, hvis der måtte være ønske derom. De enkelte certificeringsordninger kan have forskellige regler herom, og det tilrådes, at kontakte dem for at høre nærmere om de konkrete muligheder, hvis dette ønskes.

8 Certificeringskæden er brudt – hvad betyder det for varens certificeringsstatus?

Ifølge afsnit 5.3.3 i [den offentlige indkøbsvejledning](#) (og FSC's egne regler)

kan træ, der gyldigt har været certificeret og solgt som certificeret til en leverandør eller en af dennes underleverandører, efter certificeringsordningernes egne regler i udgangspunktet ikke videresælges til ordregiver som certificeret – eller overfor ordregiver anpriseres som certificeret - med mindre leverandøren selv er certificeret eller produkterne er gyldigt mærkede (eller leveres i ubrudt emballage). Det kan give nogle udfordringer, når leverandøren overfor ordregiver skal dokumentere, at træet har været certificeret, og dokumentationen må i så fald håndteres som »anden form for dokumentation«, jf. afsnit 5.4, eller eventuelt med en projektcertificering, jf. afsnit 5.3.4 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.) (se side 12 i denne FAQ for mere om alternativ dokumentation for træ, der har været certificeret, men hvor sporbarhedskæden er blevet brudt, red.).

Det kan også være, at det giver mening for det ikke-certificerede led at blive certificeret, hvilket i mange tilfælde kan ske relativt hurtigt.

9 Hvor og hvordan finder jeg certificerede leverandører?

FSC har en database over FSC-certificerede leverandører, og den kan findes her: info.fsc.org/certificate.

Heri finder du alle FSC-certificerede leverandører verden. Du har mulighed for at søge på et eller flere af eksempelvis disse kriterier:

- Virksomhedsnavn (company)
- Land (country)
- Produkttype (product – level 1, level 2 eller level 3)

Hvis du vil søge på en specifik certificeringskode, kan du gøre dette i linjen "certificate code".

Kontrol af indkøb

Det er også i denne database, at du kan verificere indkøbsdokumentation (faktura og/eller følgeseddel) på en certificeret vare ved at tjekke, at leverandøren er certificeret til den pågældende vare og den på dokumentationen anførte materialekategori (FSC MIX, FSC 100% el. FSC Recycled) samt at leverandørens stamoplysninger på dokumentationen stemmer overens med oplysningerne i databasen.

Du kan finde en selvstændig vejledning med grafiske illustrationer til at søge i databasen [her](#).

Du kan også altid [kontakte FSC Danmark](#), som har et dybdegående kendskab til leverandører og markedet for certificerede produkter.

10 Hvad er alternativ dokumentation, og hvordan vurderer jeg den?

Ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) afsnit 5.4 gælder følgende retningslinjer fra vejledningens afsnit 5.2 for alternativ dokumentation i forbindelse med EU-udbud og opgaver, der er omfattet af tilbudsloven:

Hvad skal dokumentationen for bæredygtigt træ give oplysning om?

Det anbefales, at det i udbudsmaterialet præciseres, at leverandøren under kontraktudøvelsen på ordrigivers forlangende skal kunne dokumentere, at krav om bæredygtigt træ i træprodukter er opfyldt for de enkelte af kontrakten omfattede leverancer (eller, hvis der kun er forlangt er vis minimumsandel, for den samlede leverance, når kontrakten er afsluttet). Dokumentation skal kunne give oplysning om to centrale forhold:

- 1) sporingen af træet, og*
- 2) standarden for skovdrift i den skov eller de skove træet er fældet i, eller – hvis der er tale om genbrugstræ – at betingelserne for, at noget regnes som genbrugstræ, er opfyldt.*

Sporingen af træet

Træ kan undergå en lang vej fra skoven gennem flere led, før det når slutbrugeren, og i »bæredygtigt træ« kan indgå træ fra flere forskellige kilder, jf. definitionen heraf i afsnit 6.3 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.). Leverandøren skal kunne dokumentere, at der har været tilstrækkelig styr på træet undervejs til at sikre, at træet i hver enkelt af de af kontrakten omfattede leverancer hidrører fra en eller flere af de tilladte kilder, jf. definitionerne heraf i afsnit 6.3.1 til 6.3.3 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.)

Hvis sammenblanding af træ fra flere forskellige kilder tillades enten hos leverandøren eller en eller flere af dennes underleverandører, skal der samtidig redegøres for, hvordan der er holdt styr på input og output i hele forsyningskæden, så de fastlagte grænseværdier for indblanding er overholdt, jf. definitionen af bæredygtigt træ i afsnit 6.3 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.).

Dokumentation for dette bør i udgangspunktet indeholde:

- Beskrivelser af alle led i forsyningskæden fra skov til slutbruger inklusiv de forskellige transporter undervejs.*
- Beskrivelse af de kontrolmekanismer, der er anvendt i hvert led, til at sikre fysisk adskillelse af træet fra træ fra andre kilder - eller andre metoder, der er anvendt for at kunne garantere de angivne grænseværdier for sammenblanding af træ fra forskellige kilder i bæredygtigt træ.*
- Dokumentation for at kontrolmekanismerne findes og anvendes.*

Standarden for skovdriften (eller betingelser for genbrugstræ)

Det skal kunne dokumenteres, at standarden for skovdriften i den skov eller de skove, som skovtræ i leverancen stammer fra, opfylder kriterierne for »bæredygtigt produceret træ«, jf. afsnit 6.3.1 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.).

Hvis der indgår genbrugstræ, skal det kunne dokumenteres, at dette ikke indeholder andet end de kilder, der er tilladt efter definitionen af genbrugstræ i afsnit 6.3.2 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.).

Standarden for »lovligt fældet træ«, jf. afsnit 6.3.3 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.), vil det sjældent være aktuelt at skulle dokumentere som en selvstændig standard. Hvis der er krævet »bæredygtigt træ«, så kan »lovligt fældet træ« indgå deri, men kun i kombination med »bæredygtigt produceret træ« eller »genbrugstræ«, og i så fald vil det ofte være dækket af en certificeringsordning eller tilsvarende, som dokumenterer »bæredygtigt træ« i hele kombinationen. Desuden er der i Danmark og EU indført generel regulering af træhandel, som har gjort det forbudt og strafbart at indføre ulovligt fældet træ på EU's marked¹²).

Dokumentationen bør i udgangspunktet indeholde:

- En redegørelse om de standarder, der gælder for skovdriften i den eller de skove, træet i et givet træprodukt er eller kan være fældet i, herunder med oplysning om, hvordan det er sikret og kontrolleret, at de standarder for bæredygtigt træ, der er fastlagt i denne vejledning, er overholdt i disse skove.
- En redegørelse om, hvordan standarderne for skovdrift er fastlagt i den eller de skove, træet i et givet træprodukt er eller kan være fældet i, herunder med oplysning om, hvordan det er sikret og kontrolleret, at de kriterier for standardfastsættelse for skovdrift, som fremgår af denne vejlednings definition af bæredygtigt produceret træ, kriterium 2, er overholdt.
- En redegørelse for hvordan det sikres, at evt. genbrugstræ, som bidrager til den angivne andel af bæredygtigt træ, opfylder betingelserne for at kunne regnes som genbrugstræ som defineret i denne vejledning.

Herudover gælder ovenstående retningslinjer for alternativ dokumentation også i tilfælde, hvor certificeret træ har mistet sin status i leverandørkæden:

»Anden form for dokumentation« (end certificering) er også påkrævet for tidligere certificeret træ, der inden det når frem til slutbrugeren er passeret gennem et eller flere ikke certificerede led. Det kan ek-

sempelvis være den entreprenør, der opfører et byggeri. Selvom vedkommende udelukkende måtte anskaffe certificeret træ fra certificerede leverandører, så kan entreprenøren i udgangspunktet ikke selv sælge træet som certificeret med mindre vedkommende selv er certificeret eller projektet er certificeret.

*Dokumentationen kan i så fald begrænses til at omfatte **sporingen** fra det sidste gyldige certificeringsled til levering af de af kontrakten omfattede træprodukter eller til anvendelsen i det af kontrakten omfattede byggeri eller anlæg. Se nærmere om de praktiske muligheder herfor i afsnit 5.5.2, 5.5.3 og 5.6 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.) samt afsnit 3.6 om ordregivers muligheder for opfølgning og evt. sanktionering, hvis en på anmodning fremlagt dokumentation ikke vurderes at være passende og fyldestgørende.*

11 Hvornår skal der kræves dokumentation?

FSC Danmark anbefaler, at offentlige indkøbere (og indkøbere generelt) har meget fokus på dokumentation. Hvis offentlige organisationer og virksomheder for alvor skal udnytte, at deres købekraft kan bidrage til at flere af verdens skove drives efter dokumenterbare bæredygtige principper, så kræver det, at det enkelte indkøb reelt er lavet af bæredygtigt træ og papir. Og dette kan man kun sikre sig ved at have fokus på dokumentation og fokus på at tjekke og indhente dokumentation. Mange intentioner om brug af dokumenterbart bæredygtigt træ strandede på grund af manglende eller for lidt kontrol af dokumentation.

Ifølge [den offentlige indkøbsvejledning](#) afsnit 5.5 gælder følgende retningslinjer for, hvornår der kan kræves dokumentation:

11.1 Udvalgelsesfasen

Det er, hvis proportionalt og betingelserne i øvrigt er opfyldt, jf. afsnit 3.3 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.), muligt i udbudsmaterialet at stille krav til tilbudsgivers egnethed til at levere dokumenterbart bæredygtigt træ, og det er også muligt at kræve, at der sammen med tilbuddet vedlægges dokumentation for denne egnethed (tekniske og faglige formåen).

Dokumentationen vil i denne fase fx kunne bestå i referencer om tidligere erfaringer med lignende opgaver, redegørelser om de sporingssystemer leverandøren anvender til at sikre en pålidelig og kontrollerbar forsyning med bæredygtigt træ, samt redegørelser om, hvordan leverandøren under kontraktudøvelsen vil kunne levere passende dokumentation for bæredygtigt træ i de enkelte træbaserede leverancer, jf. nærmere herom i afsnit 5.2.1 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.). I så fald er det et vilkår, der gælder alle tilbudsgivere, og ordregiver vil kunne være forpligtet til at afvise tilbud, der ikke er ledsaget af en sådan passende dokumentation sammen med tilbuddet, hvis det har været krævet.

11.2 Kontraktudøvelsen

Dokumentation for bæredygtigt træ i de enkelte leverancer af træprodukter kan først forlanges i takt med, at disse leveres til ordregiver eller begynder at blive anvendt i byggeri mv. som led i udøvelsen af den for vareindkøbet, tjenesteydelsen eller bygge- og anlægsarbejdet relevante kontrakt.

Følgesedler og evt. forhåndsadvisering om leverancer

Ordregiveres bedste muligheder for at gribe ind overfor eventuelt mangelfuldt dokumenterede leverancer, fx til et byggeri, er, hvis det kontrolleres allerede, når det leveres til byggepladsen. Hvis der er tale om certificeret træ, er det almindeligvis let.

Ordregiver kan tjekke, om produkterne er gyldigt mærkede med de pågældende ordningers logo eller varemærke på træet eller på en ubrudt emballage (som skal angive certificeringskoden). Mere normalt for træ til bygge- og anlægsarbejder er dog, at træet ikke er mærket, men at dokumentationen for certifi-

ceringen skal fremgå af følgeseddel eller faktura. Ordregiver kan bede om at se følgesedlen for det træ, der leveres på byggepladsen fra den certificerede underleverandør. Specifikationen skal på tydelig vis angive, hvilke dele af leverancen der er certificerede – igen med angivelse af certificeringskoden.

For produkter, der ikke leveres direkte på byggepladsen fra en certificeret leverandør eller underleverandør, men hjemtages på en ikkecertificeret entreprenørs lager først, er sagen typisk mere kompliceret. Her kan det kræves af leverandøren, når træet bringes frem til byggepladsen, at han på passende måde dokumenterer, hvilke følgesedler, der dækker hvilke partier, og ordregiver kan kræve uafhængig tredjepartsverifikation, hvis der er begrundet tvivl om rigtigheden af oplysningerne. I sådanne situationer vil en projektcertificering forud for påbegyndelse af opgaven ofte med fordel kunne overvejes.

Ved forsendelse af varer kan der evt. stilles krav om, at der inden levering fremsendes en forsendelsesadvisering, hvor der udover varernes ankomsttidspunkt også angives oplysninger om dokumentation for bæredygtighed. Dette kan lette ordregivers planlægning af evt. kontrol med dokumentation. Det skal være fremgået allerede af udbudsmaterialet, hvilke krav ordregiver evt. stiller til sådanne adviseringer.

11.3 Fakturaer

Ordregiver kan også bede om, at det bagudrettet specificeres på fakturaen, hvilken type dokumentation, der foreligger for bæredygtigt træ i de enkelte træbaserede leverancer, herunder hvilke dele af leverancerne med træprodukter der har været certificerede. Hvis entreprenøren på fakturaen henviser til, at hele eller dele af leverancen er eller har været certificeret, vil det normalt kræves – efter certificeringsordningernes egne bestemmelser – at den pågældende entreprenør selv er certificeret, enten generelt eller via en projektcertificering samt at leverandørens certificeringskode angives på fakturaen. Hvis leverandøren ikke selv er certificeret, og det leverede træ ikke er mærket (på produkt eller ubrudt emballage), så kan træet ikke betragtes som certificeret (selv hvis det engang har været certificeret, da det blev leveret af certificeret leverandør), og i så fald bør dokumentationen vurderes fra sag til sag som »anden dokumentation«.

Hvis underleverandørerne har været certificerede, kan entreprenøren sammen med sin egen faktura til ordregiver vedlægge kopier af fakturaer med certificeringskoder for certificerede underleverandører, hvoraf kan fremgå, hvilke dele der er certificeret og samtidig afgive en erklæring om, hvilke delleverancer, der har været omfattet af hvilke fakturaer. Ordregiver kan kræve en sådan erklæring verificeret af uafhængig tredjepart, hvis der er begrundet tvivl om den.

11.4 Elektronisk faktura

Det elektroniske faktureringsystem rummer mange muligheder for at tilknytte relevant information om de fakturerede leverancer.

Som for papirfakturaer gælder det, at det på fakturatidspunktet ofte er vanskeligt at lave korrigerende

handlinger, herunder hvis der opstår tvivl om, hvorvidt der har været bæredygtigt træ i alle de træprodukter, hvor dette måtte være krævet. Man har imidlertid mulighed for mere konkret information om varen. På forsendelsesadviseringstidspunktet og på fakturatidspunktet ved leverandøren helt konkret, hvilke varer der påtænkes sendt til kunden, eller som er blevet sendt til kunden.

På fakturatidspunktet er der mulighed for endeligt at angive en eller flere egentligt serienumre for varerne. Dette serienummer kan være mere eller mindre intelligent opbygget og have bærende information omkring oprindelsesland, sted, skov, fældningstidspunkt eller hvilken information man ønsker at bygge ind. I forhold til indkøb af bæredygtigt træ kunne de for ordregiver interessante oplysninger blandt andet være om de fakturerede træprodukter har været certificerede (og i givet fald med oplysning om certificeringskode) eller om der foreligger anden form for dokumentation (og i givet fald hvilken).

I den standard som bruges i Danmark til e-fakturering med offentlige myndigheder (OIOUBL), er der mange forskellige muligheder for at angive information om varer. Det afhænger som nævnt af, hvilken information der ønskes.

Mere information om mulighederne i OIOUBL kan findes under punktet FAQ på www.oioubl.info

11.5 Kontraktafslutning

Efter kontraktafslutning kan ordregiver forlange dokumentation for, at de træprodukter, der var omfattet af kontraktens krav om dokumenterbart bæredygtigt træ, rent faktisk var baseret på bæredygtigt træ. Kontrakten kan fastlægge, hvor længe efter kontraktafslutning leverandøren skal være i stand til at fremlægge sådan dokumentation, hvilket normalt vil kunne være op til 5 år.

12 Hvordan kan jeg lette tilbudsgiveres mulighed for at skaffe dokumenterbart bæredygtigt træ?

Det er en god ide at fokusere på funktionskrav i stedet for specifikke træarter, når man stiller krav til bæredygtigt træ. Det giver leverandørerne mulighed for at tilbyde et større udvalg af arter med de rette egenskaber og anvendelsesmuligheder, hvilket også kan være fordelagtigt prismæssigt og i forhold til at finde en dokumenterbar bæredygtig træart. Det kan også åbne mere op for de såkaldte mindre kendte træarter eller Lesser Known Timber Species (LKTS) – træarter som i mange tilfælde kan det samme som de kommercielt mest udnyttede arter. [Kontakt FSC Danmark](#) for mere info om LKTS.

I [den offentlige indkøbsvejledning](#) afsnit 3.2.4 opfordres der også til at fokusere på træets egenskaber og anvendelsesmuligheder fremfor specifikke arter:

Mange mindre kendte træarter kan ofte være lige så gode som mere kendte til bestemte formål. Eksempelvis findes mange hundrede forskellige tropiske træarter, hvoraf kun en begrænset del vil være almindeligt kendt i markedet – og derfor ofte alene af den grund dem, der bliver mest efterspurgt. Andre arter kan måske være lige så gode eller nogle gange både bedre og billigere til et givet formål - og samtidig lettere at skaffe med dokumentation for bæredygtigt træ.

Ved at fokusere på træets egenskaber og anvendelsesmuligheder frem for bestemte arter kan det derfor ofte gøres lettere for tilbudsgivere at skaffe træ, der opfylder mindstekravet om dokumenterbart bæredygtigt træ. Det kan samtidig muligvis bidrage til både bedre og billigere løsninger.

Samtidig skal man som ordregiver være opmærksom på, at funktionskrav fremfor krav om brug af en eller flere almindeligt kendte træsorter eller -arter vil kunne stille større krav til ordregiver selv om at formulere sine krav præcist, herunder til træets tekniske egenskaber, holdbarhed i udemiljø, eventuelt også marint miljø - og måske også æstetiske eller andre krav, som ordregiver ønsker opfyldt. Hvis ordregiver eksempelvis har erfaring for, at en bestemt træsort til havnekonstruktioner opfylder ordregivers krav til teknisk styrke, modtandsdygtighed overfor pæleorm og pælekrebs, varighed og samtidig eventuelle æstetiske krav, kan det være mere krævende at angive alle disse egenskaber i målbare termer fremfor blot at kræve, at præcis den pågældende træsort anvendes i konstruktionen. Hvis kravene ikke er stillet præcist, vil der efterfølgende kunne være risiko for tvister om den tilbudte løsning til fulde lever op til ordregivers ønsker.

På Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside findes [»Vejledning om funktionskrav«](#), hvor man finder mere generel vejledning om anvendelse af funktionskrav.

13 Hvor finder jeg eksempler på fx kravsspecifikationer og dokumentation?

Det gør du i [indkøbsvejledningen afsnit 7](#), hvor der både er eksempler på kravsspecifikationer til større og mindre kontrakter, beskrivelse af dokumentation i tilknytning til specifikationerne, udvælgelseskriterier samt udelukkelse af tilbudsgiver. Eksemplerne er gengivet herunder.

13.1 Kravspecifikationer og dokumentation – større kontrakter

Til sikring af bæredygtigt træ i træprodukter til større kontrakter, jf. kapitel 3 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.), kan der i udbudsmaterialets kravspecifikationer tages udgangspunkt i nedenstående mindstekrav og evt. tildelingskriterier om »bæredygtigt træ«.

Generelt mindstekrav (varekøb):

»Træ i træprodukter, der leveres under denne kontrakt, skal være fremstillet af dokumenterbart bæredygtigt træ. »Træ«, »træprodukter« og »bæredygtigt træ« defineres som i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014.«

Generelt mindstekrav (tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder):

»Træ i træprodukter, der leveres under denne kontrakt eller som led i kontraktudøvelsen kommer til at indgå i byggeri eller andre anlæg, som [ordregiver eller evt. anden modtager] ejer eller overtager ejerskabet til, skal være fremstillet af dokumenterbart bæredygtigt træ. »Træ«, »træprodukter« og »bæredygtigt træ« defineres som i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014. «

---o0o---

Tilføjelse, hvis (og kun hvis) mindstekravet kun skal gælde en begrænset del af de af kontrakten omfattede træprodukter (vælg enten mulighed A eller B nedenfor):

A Såfremt mindstekravet kun skal angå bestemte kategorier af træprodukter:

»Ovenstående krav gælder for følgende kategorier af træprodukter: [Angiv enten en udtømmende liste af kategorier eller evt. »Alle typer træprodukter, undtagen...«]

Hvis kontrakten tildes efter det overordnede kriterium »økonomisk mest fordelagtige tilbud«, kan der i udbudsmaterialet under **tildelingskriterierne** inddrages et kriterium om bæredygtigt træ. Det kan være et underkriterium til fx kriteriet »Kvalitet«, eller det kan være et selvstændigt kriterium, hvis levering af bæredygtigt træ er af afgørende betydning for tildeling af kontrakten. Et teksteksempel hertil er:

»Tilbudsgiver skal i sit tilbud angive, om der tilbydes træ fremstillet af dokumenterbart bæredygtigt træ i øvrige træprodukter, der ikke er omfattet af mindstekravet i kravspecifikationens pkt. [X (ovenstående krav)]. Det vægtes positivt, jo større andel af de tilbudte træprodukter, der er fremstillet af bæredygtigt træ. [Tilføj eventuelt yderligere information om, hvordan vægtningen foretages]. «

B. Såfremt mindstekravet kun skal angå en andel af trævolumenet, som ikke af ordregiver kan specificeres til bestemte kategorier af træprodukter:

»Ovenstående krav skal være opfyldt for minimum [fx 90 %] af det af kontrakten omfattede trævolumen. Tilbudsgiver skal som en del af sit tilbud vedlægge en specifikation af, hvilke typer træprodukter, der tilbydes leveret med dokumenterbart bæredygtigt træ i træproduktet. Tilbudsgiver skal tillige vedlægge en kalkulation over, hvor stor en del dette udgør af det samlede volumen af træbaseret materiale, der leveres under kontrakten«.

Hvis kontrakten tildeles efter det overordnede kriterium »økonomisk mest fordelagtige tilbud«, kan der i udbudsmaterialet under tildelingskriterierne inddrages et kriterium om bæredygtigt træ efter samme principper som angivet under pkt. A. Et teksteksempel hertil er:

»Tilbudsgiver skal i sit tilbud angive, hvor stor en andel af dokumenterbart bæredygtigt træ, der tilbydes.

Bemærk, at mindstekravet er [fx 90 %]. Det vægtes positivt, jo større andel udover mindstekravet der tilbydes. [Tilføj eventuelt yderligere information om, hvordan vægningen foretages]. Tilbydes lavere andel end det angivne mindstekrav er tilbuddet ukonditionsmæssigt.«

Samtidig anbefales det, at der i udbudsmaterialet som minimum skrives følgende om dokumentation i tilknytning til kravspecifikationen om bæredygtigt træ i træprodukter:

Dokumentation for bæredygtigt træ i træprodukter

»Bæredygtigt træ i træprodukter kan godtgøres ved at dokumentere, at træprodukterne er eller har været gyldigt certificerede efter certificeringsordningerne FSC, PEFC eller tilsvarende, jf. nærmere definition af bæredygtigt træ og information om dokumentation i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014. Enhver anden passende form for dokumentation, som dækker de enkelte leverancer af træprodukter og redegør fyldestgørende for, hvordan kravet om bæredygtigt træ i træprodukter er sikret opfyldt, vil også kunne accepteres.

Ordregiver forbeholder sig ret til, til enhver tid at kræve dokumentation for, at kravet er opfyldt for de enkelte leverancer af træprodukter. [Tilføjelse for bygge- og anlægsopgaver: For træprodukter, der kommer til at indgå i byggeri eller andre anlæg, som [ordregiver eller evt. anden modtager] ejer eller overtager ejerskabet til, vil dokumentation kunne kræves fra det øjeblik træprodukterne leveres på byggepladsen.] Dokumentationen skal foreligge inden for en af ordregiveren skriftligt varslet rimelig frist. Såfremt dokumentation tilvejebragt efter anmodning ikke af ordregiver vurderes at være passende og fyldestgørende, kan ordregiver forlange yderligere dokumentation, herunder at tilbudsgiver for egen regning får dokumentationen verificeret af en uafhængig tredjepart, jf. nærmere om dokumentation og kompetencekrav til uafhængig tredjepart mv. i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014. [Indskriv her evt. loft for, hvor store økonomiske byrder leverandøren vil kunne pålægges til uafhængig tredjepartsverificering og om sanktionsmuligheder, hvis dokumentationen herefter stadig ikke anses som acceptabel og fyldestgørende].«

13.2 Kravspecifikationer og dokumentation – mindre kontrakter

Til sikring af bæredygtigt træ i træprodukter til mindre kontrakter, jf. kapitel 4 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.), kan der om ønsket i udbudsmaterialets kravspecifikationer tages udgangspunkt i de samme teksteksempler som i afsnit 7.1 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.), for større kontrakter (om mindstekrav og evt. tildelingskriterier for »bæredygtigt træ«). I disse teksteksempler er kravet »bæredygtigt træ«, som kan godtgøres ved at dokumentere, at træet er eller har været certificeret efter en af Naturstyrelsen anerkendt ordning »eller tilsvarende«, jf. nærmere anvisninger herom i teksteksemplerne. Samtidig gælder for denne model, at anden passende form for dokumentation (for »bæredygtigt træ«) også skal accepteres.

I de nedenstående teksteksempler er anvist en alternativ og simplere tilgang, der kun kan anvendes for mindre kontrakter, jf. kapitel 4 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.), og kun i tilfælde af, at kontrakten ikke vurderes at have interesse for udenlandske tilbudsgivere. I disse nedenstående teksteksempler er kravet, at træet »er eller har været certificeret« efter en af Naturstyrelsen anerkendt certificeringsordning som garant for dokumenterbart bæredygtigt træ (pt. FSC og PEFC), jf. nærmere anvisninger herom i teksteksemplerne. I disse nedenstående teksteksempler er der ikke (som for teksteksemplerne under 7.1 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.)) åbnet mulig for dokumentation med henvisning til »tilsvarende« certificeringsordninger (ud over de der udtrykkeligt angives i udbudsmaterialet), og der er heller ikke åbnet mulighed for anden form for dokumentation. Bortset herfra følger teksteksemplerne samme opbygning som dem under afsnit 7.1 (i [den offentlige indkøbsvejledning](#), red.). Det understreges, at de nedenstående teksteksempler kun bør finde anvendelse for mindre kontrakter og kun, hvis kontrakten ikke vurderes at have interesse for udenlandske tilbudsgivere.

Generelt mindstekrav (varekøb):

»Træ i træprodukter, der leveres under denne kontrakt, skal være fremstillet af træ, der er eller har været gyldigt certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC. »Træ« og »træprodukter« defineres som i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014.«

Generelt mindstekrav (tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder):

»Træ i træprodukter, der leveres under denne kontrakt eller som led i kontraktudøvelsen kommer til at indgå i byggeri eller andre anlæg, som [ordregiver eller evt. anden modtager] ejer eller overtager ejerskabet til, skal være fremstillet af træ, der er eller har været gyldigt certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC. »Træ« og »træprodukter« defineres som i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014.«

---oOo---

Tilføjelse, hvis (og kun hvis) mindstekravet kun skal gælde en begrænset del af de af kontrakten omfattede træprodukter (vælg enten mulighed A eller B nedenfor):

A. *Såfremt mindstekravet kun skal angå bestemte kategorier af træprodukter:*

»Ovenstående krav gælder for følgende kategorier af træprodukter: [Angiv enten en udtømmende liste af kategorier eller evt. »Alle typer træprodukter, undtagen...«]«

*Hvis kontrakten tildes efter det overordnede kriterium »økonomisk mest fordelagtige tilbud«, kan der i udbudsmaterialet under **tildelingskriterierne** inddrages et kriterium om træ, der er eller har været certificeret. Det kan være et underkriterium til fx kriteriet »Kvalitet«, eller det kan være et selvstændigt kriterium, hvis levering af træ, der er eller har været certificeret, er af afgørende betydning for tildeling af kontrakten. Et teksteksempel hertil er:*

»Tilbudsgiver skal i sit tilbud angive, om der tilbydes træprodukter fremstillet af træ, der er eller har været certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC i øvrige træprodukter, der ikke er omfattet af mindstekravet i kravspecifikationens pkt. [X (ovenstående krav)]. Det vægtes positivt, jo større andel af de tilbudte træprodukter, der er fremstillet af træ, der er eller har været certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC. [Tilføj eventuelt yderligere information om, hvordan vægtningen foretages].«

B. *Såfremt mindstekravet kun skal angå en andel af trævolumenet, som ikke af ordregiver kan specificeres til bestemte kategorier af træprodukter:*

»Ovenstående krav skal være opfyldt for minimum [90 % (eksempel)] af det af kontrakten omfattede trævolumen. Tilbudsgiver skal som en del af sit tilbud vedlægge en specifikation af, hvilke typer træprodukter, der tilbydes leveret med træ, der er eller har været certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC. Tilbudsgiver skal tillige vedlægge en kalkulation over, hvor stor en del dette udgør af det samlede volumen af træbaseret materiale, der leveres under kontrakten.«

*Hvis kontrakten tildes efter det overordnede kriterium »økonomisk mest fordelagtige tilbud«, kan der i udbudsmaterialet under **tildelingskriterierne** inddrages et kriterium om bæredygtigt træ efter samme principper som angivet under pkt. A. Et teksteksempel hertil er:*

»Tilbudsgiver skal i sit tilbud angive, hvor stor en andel af træ, der er eller har været certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC, der tilbydes. Bemærk, at mindstekravet er [90 % (eksempel)]. Det vægtes positivt, jo større andel udover mindstekravet der tilbydes. [Tilføj eventuelt yderligere information om, hvordan vægtningen foretages]. Tilbydes lavere andel end det angivne mindstekrav er tilbuddet ukonditionsmæssigt.«

Samtidig anbefales det, at der i udbudsmaterialet som minimum skrives følgende om dokumentation i tilknytning til kravspecifikationen om bæredygtigt træ i træprodukter:

Dokumentation for at træ er eller har været certificeret

»At træ er gyldigt certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC kan godtgøres med en gyldig mærkning på det pågældende træ eller produkt eller på ubrudt emballage, som det leveres i, eller ved at en efter en af disse ordninger gyldigt certificeret leverandør på faktura eller følgeseddel angiver sin certificeringskode og samtidig tydeligt angiver, at det pågældende træ (eller træprodukt) er certificeret efter en af disse ordninger. Er træet/produktet/emballagen ikke gyldigt mærket og leverandøren ikke selv gyldigt certificeret findes der andre muligheder for at godtgøre, at træet (eller træproduktet) er eller har været certificeret efter certificeringsordningen FSC eller PEFC, jf. nærmere information om dokumentation i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014 (se særligt afsnit 5.3.3 til 5.6).

Ordregiver forbeholder sig ret til, til enhver tid at kræve dokumentation for, at kravet er opfyldt for de enkelte leverancer af træprodukter. [Tilføjelse for bygge- og anlægsopgaver: For træprodukter, der kommer til at indgå i byggeri eller andre anlæg som [ordregiver eller evt. anden modtager] ejer eller overtager ejerskabet til, vil dokumentation kunne kræves fra det øjeblik træprodukterne leveres på byggepladsen.] Dokumentationen skal foreligge inden for en af ordregiveren skriftligt varslet rimelig frist. Såfremt dokumentation tilvejebragt efter anmodning ikke af ordregiver vurderes at være passende og fyldestgørende, kan ordregiver forlange yderligere dokumentation, herunder at tilbudsgiver for egen regning får dokumentationen verificeret af en uafhængig tredjepart, jf. nærmere om dokumentation og kompetencekrav til uafhængig tredjepart mv. i Naturstyrelsens vejledning: Sikring af bæredygtigt træ i offentlige aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, Naturstyrelsen 2014. [Indskriv her evt. loft for, hvor store økonomiske byrder leverandøren vil kunne pålægges til uafhængig tredjepartsverificering og om sanktionsmuligheder, hvis dokumentationen herefter stadig ikke anses som acceptabel og fyldestgørende].«

13.3 Udvalgelseskriterier

Teknisk og faglig formåen – referencer (ved offentligt udbud)

»Tilbudsgiver skal vedlægge en liste over [(ønsket antal)] af de betydeligste referencer på, at tilbudsgiver har erfaring med at skaffe og arbejde med træprodukter fremstillet af dokumenterbart bæredygtigt træ. Referencerne skal vedrører opgaver udført i løbet af de sidste [3 år / 5 år (OBS: jf. nærmere vejledning i afsnit 3.3.1)], afhængigt af hvornår tilbudsgiver blev etableret eller startede virksomhed. Listen skal indeholde følgende: En kort beskrivelse af opgaven og den rolle, som tilbudsgiver har haft i forbindelse med udførelsen, modtager, beløb og tidspunkter for leverancen. [Angiv her evt. yderligere specifikation, hvis referencer for særlige typer opgaver med dokumenterbart bæredygtigt træ ønskes. Referencekravet kan indgå sammen med eventuelle andre referencekrav, som ordregiver måtte ønske at stille].«

Teknisk og faglig formåen – referencer (ved begrænset udbud)

»Ansøger skal vedlægge en liste over [X antal] af de betydeligste referencer på, at ansøger har erfaring med at skaffe og arbejde med træprodukter fremstillet af dokumenterbart bæredygtigt træ. Referencerne skal vedrører opgaver udført i løbet af de sidste (X antal) år, afhængigt af hvornår ansøger blev etableret eller startede virksomhed. Listen skal indeholde følgende: En kort beskrivelse af opgaven og den rolle, som ansøger har haft i forbindelse med udførelsen, modtager, beløb og tidspunkter for leverancen. [Angiv her evt. yderligere specifikation, hvis referencer for særlige typer opgaver med dokumenterbart bæredygtigt træ ønskes. Referencekravet kan indgå sammen med eventuelle andre referencekrav, som Ordregiver måtte ønske at stille].«

Objektive kriterier for valg af kvalificerede ansøgere (ved begrænset udbud)

»Med henvisning til dokumentation for referencer på ansøgers erfaring med at skaffe og arbejde med træ fremstillet af dokumenterbart bæredygtigt træ, sker begrænsningen af ansøgere, der opfordres til at afgiver tilbud, efter en vurdering af, hvilke ansøgere der har dokumenteret de mest relevante leverancer.«

Teknisk og faglig formåen – Kvalitetsstyringsforanstaltninger (ved både offentligt og begrænset udbud)

»Tilbudsgiver skal vedlægge dokumentation for, at tilbudsgiver har styringssystemer og kontrolprocedurer til sikring af en sporbar forsyning og håndtering af dokumenterbart bæredygtigt træ, herunder procedurer for kalkulation af mængdeforholdene i input og output af træ fra forskellige kilder, hvis virksomheden tillader sammenblanding af træ fra forskellige kilder i sine leverancer af dokumenterbart bæredygtigt træ.«

Dokumentation herfor kan fx være, at tilbudsgiver er sporbarhedscertificeret efter FSC, PEFC eller anden tilsvarende certificeringsordning, jf. Naturstyrelsens på hjemmesiden opførte liste over certificeringsordninger, der er anerkendt som garanter for opfyldelse af krav om dokumenterbart bæredygtigt træ. Enhver anden passende dokumentation vil også blive accepteret.

OBS: Vær opmærksom på at udvalgelseskriterier for træ almindeligvis ikke anses for nødvendigt, jf. nærmere afsnit 3.3.

13.4 Udelukkelse af tilbudsgiver

»Ordregiver kan udelukke tilbudsgivere af en række grunde, der er fastlagt i udbudsdirektivets artikel 45 (2), herunder hvis tilbudsgiver har begået »en alvorlig fejl« i forbindelse med udøvelsen af sit erhverv, jf. Udbudsdirektivet artikel 45(2) (d). Alvorlig overtrædelse af loven om handel med træ og træprodukter og de dertil knyttede til enhver tid gældende forordninger¹⁴) vil ved nærværende udbud betragtes som »en alvorlig fejl«. Tilbudsgiver skal på tro- og love erklære, at tilbudsgiver ikke har »begået alvorlig fejl« jf. ovenstående.«

14 Hvor er der hjælp at hente, hvis jeg har spørgsmål?

Har du spørgsmål til juridiske aspekter af indkøbsvejledningen, bør du kontakte Miljøstyrelsen. Har du spørgsmål til FSC og certificering, er du altid velkommen til at kontakte FSC Danmark på 8870 9518 eller via mail info@fsc.dk.

Vi kan også komme ud til din organisation og afholde et gratis kursus / oplæg for relevante medarbejdere, som beskæftiger sig med indkøb og udbud inden for træ og papir.